

PricewaterhouseCoopers
v/ Thomas Jebsen

E-post: thomas.jebsen@pwc.com

Deres ref: «Ref»
Vår ref: 2021/231039
Dato: 17.11.2021
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

DYREVELFERD FOR KONGEKRABBER VED NY MERKETEKNOLOGI

Vi viser til din epost av 8. november d.å. vedrørende merking av kongekrabbe og til samtale med Thomas Jebsen den 15. november. Dere har flere spørsmål knyttet til to forskjellige forslag til merkemethoder som kan benyttes. To av spørsmålene gjelder velferden til kongekrabber mens det tredje berører hvordan hygiene og matproduktet påvirkes av merkingen. Jebsen bekreftet i telefonsamtalen at hensikten med merkingen er å sikre sporbarhet under transport og levendelagring av krabbene.

Spørsmål to om hygiene er besvart av Sylvi Anita Olsen, seksjon biologisk mattrygghet i epost datert 12. november 2021.

Dyrevelferdslovens bestemmelser

Dyrevelferdsloven gjelder for blant annet krabber og annen tiftokreps. Det følger av dyrevelferdsloven § 2 første ledd første punktum.

Krabber skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødvendige smerter og andre påkjenninger. Det følger av dyrevelferdsloven § 3. Merking som innebærer slik fare for krabben, må altså være nødvendig. Dette betyr at behovet for å merke på en viss måte må avveies mot faren for påkjenninger. Både formålet med merkingen og metoden som benyttes, må kunne begrunnes som nødvendig. Den som merker, må med andre ord ha en god grunn til å merke og kan ikke bruke metoder som er verre for krabbene enn andre formålstjenlige metoder.

Dyr kan merkes ved hjelp av operative inngrep «uten at det foreligger forsvarlig grunn ut fra hensynet til dyrets helse». Det framgår av dyrevelferdsloven § 9 annet ledd. Med «operative inngrep» menes å skjære eller stikke gjennom hud eller annet levende vev, ødelegge levende vev og fjerne hele eller deler av kroppsdeler og tenner.

Skal dyr merkes, kan det bare «benyttes forsvarlige metoder som ikke påfører dyret atferdsmessige begrensninger eller unødige påkjenninger og belastninger». Det framgår av dyrevelferdsloven § 10. Bestemmelsen innebærer et totalforbud mot merkemethoder som begrenser krabbens bevegelse og andre forutsetninger for naturlig atferd.

Vår vurdering

Det må utredes

- hvilke og hvor store påkjenninger de to merkemethodene påfører krabbene
- om merkemethodene begrenser krabbens naturlige atferd

- om merkemethodene for øvrig er nødvendig og forsvarlig
- om formålet med merkingen gir god nok grunn til å påføre krabben påkjenningene

Ifølge e-posten av 8. november 2021 fra Thomas Jebsen utreder PriceWaterhouseCoopers teknologi for individmerking av kongekrabber. Utredningen er bestilt av Fiskeridirektoratet. Som nevnt innledningsvis bekreftet Jebsen i telefonsamtalen 15. november at hensikten med merkingen er å sikre sporbarhet under transport og levendelagring av krabbene. Dette er av betydning for at det skal kunne vurderes om påkjenningene er nødvendige.

For å vurdere påkjenningene av metoden der skallet gjennomhulles, trengs det bl.a. god kunnskap om smertereseptorer og nervebaner hos kongekrabben. Ut fra dagens kunnskap er det ett sted bakerst på skallet hvor det er mulig å bruke nålepistol med mindre sannsynlighet for å treffe nervetråder. Det er likevel behov for mer eksakt kunnskap om hvordan dyrevelferden påvirkes av et merke plassert bakerst på skallet også relatert til individers atferd, vekst og bevegelsesmønstre. Skal man undersøke i hvilken grad gjennomhulling av skallet påvirker krabben, er dette å betrakte som et dyreforsøk, som skal vurderes av Mattilsynet for eventuell tillatelse etter regelverket om forsøksdyr.

I tillegg vil hull i skallet alltid øke muligheten for infeksjoner, ikke minst når de pakkes tett under levende lagring og levende transport. Hullet i skallet vil også om det påvirker krabbens helse kunne føre til dårlig eller redusert velferd hos krabbene.

Den andre merkemethoden med bruk av strips påvirker antakelig krabben i mindre grad siden krabbens skall ikke gjennombores. Men stripsen må festes slik at den ikke begrenser krabbens bevegelighet eller andre forutsetninger for naturlig atferd. Stripsen må heller ikke strammes unødvendig mye dersom strammingen kan påføre smerte eller ubehag.

Konklusjon

Bruk av nålepistol eller annen merkemethode som omfatter at krabbens skall gjennombores, er antakelig ikke forsvarlig ut fra dagens kunnskap. Dette gjelder både for der hvor merket er satt på bildet og framme ved skulderen, da det er stor risiko for å treffe nervetråder. Faren for infeksjoner taler også imot et slikt inngrep.

Inngreps-metoden er uansett i strid med dyrevelferdsloven dersom strips-metoden oppfyller formålet med merkingen, ikke begrenser naturlig atferd og ellers ikke påfører krabbene nødvendige påkjenninger.

Stripsen bør plasseres rundt et av de innerste leddene helst på en klo eller første beinpar bak klørne. På grunn av kongekrabbens mange pigger, er det ikke nødvendig å stramme merket hardt rundt.

Med hilsen

Torunn Knævelsrud
Seksjonssjef dyrevelferd

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til
Fiskeridirektoratet